

Overzicht Basistaken GGD Drenthe

De algemene taak van het college van burgemeester en wethouders is het bevorderen van de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming daarvan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (art. 2 lid 1 Wet publieke gezondheid).

Basistaken

Op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) dragen gemeenten taken over aan de GGD. Deze taken vormen de basis en worden bekostigd en uitgevoerd op basis van een gelijke bijdrage per inwoner voor alle gemeenten. Daarnaast kunnen de gemeenten ook andere taken opdragen aan de GGD. GGD Drenthe kent in de relatie met haar gemeenten twee vormen van taakoverdracht: via het overdragen van een basistaak of via een opdragen van een additionele taak. Basistaken zijn in ieder geval de wettelijke taken, maar ook overige taken waarin de 12 gemeenten collectief hebben besloten om deze te financieren via een inwonersbijdrage vanuit solidariteit.

Additionele taken

Voor de additionele taken maakt GGD Drenthe afspraken over de uitvoering en de tijdsduur met de betrokken gemeente(n). De gemeenten besluiten jaarlijks gezamenlijk, op voorstel van het algemeen bestuur, over de te hanteren tarieven. Hiertoe is een kostprijsbesluit genomen, wat betekent dat de GGD additionele opdrachten tegen kostprijs uitvoert. Daarbij wordt de overhead genormeerd meegenomen en wordt een risico-opslag gehanteerd van 10%. De opslag wordt gestort in een risicoreserve en benut voor eventuele frictiekosten als gevolg van de afbouw van additionele opdrachten. De risicoreserve is begrensd tot een maximum van 33% van de loonkosten.

Naast additionele taken voor gemeenten doet GGD Drenthe ook enkele taken voor andere opdrachtgevers, zoals bijvoorbeeld de medische arrestantenzorg (Politie), publieke gezondheidszorg voor asielzoekers (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers - COA), SENSE (Ministerie van VWS) en reizigersvaccinaties.

Wettelijke taken GGD

- Epidemiologische analyse
- Medisch milieukundige zorg
- Technische hygiënezorg
- Infectieziektebestrijding, waaronder:
 - Algemene preventie
 - Bestrijden tuberculose
 - Bestrijden seksueel overdraagbare aandoeningen
 - Bron- en contactopsporing
- Psychosociale hulp bij rampen
- Geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen
- Gegevensverzameling voor advisering voor de nota gezondheidsbeleid
- Bewaken gezondheidsaspecten in besluitvorming
- Preventieprogramma's en gezondheidsbevordering
- Publieke gezondheid ouderen
- Formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen

Gemeentelijke wettelijke taken

- Jeugdgezondheidszorg
- Rijksvaccinatieprogramma
- Gemeentelijke lijkschouw
- Openbare Geestelijke Gezondheidszorg - vangnet en advies
- Crisisorganisatie Rampenopvang

1. Jeugdgezondheidszorg

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD: nee

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) is de publieke gezondheidszorg voor kinderen en jeugdigen tussen 0 en 18 jaar. In het Basispakket JGZ staat welke activiteiten de jeugdgezondheidszorg aan elk kind in Nederland moet aanbieden. Dit Basispakket is uitgewerkt in het Landelijk Professioneel Kader (LPK), en vormt de leidraad voor de uitvoering van de JGZ.

JGZ ondersteunt kinderen, jongeren en ouders zodanig dat zij regie kunnen hebben over de eigen gezondheid en ontwikkeling. Er wordt informatie en advies gegeven aan kinderen, jongeren en ouders over een gezonde en veilige ontwikkeling. Daarnaast volgt de JGZ kinderen in hun ontwikkeling en signaleert (dreigende) stoornissen en risico's om tijdig adequate ondersteuning, korte interventies, doorverwijzing of andere vormen van hulpverlening te kunnen aanbieden.

De kern van het basispakket JGZ is:

- Systematisch volgen van de lichamelijke, psychosociale en cognitieve ontwikkeling van kinderen en jongeren.
- Beoordelen van de ontwikkeling in relatie tot de sociale, pedagogische en fysieke omgeving van de kinderen en jongeren en het gezin waarin ze opgroeien.
- Tijdig signaleren van problemen en vroegtijdig opsporen van specifieke stoornissen.
- Geven van preventieve voorlichting, advies, instructie en begeleiding, individueel of in groepen, gericht op het versterken van de eigen kracht van ouders en jongeren.
- Ontzorgen en normaliseren door het geven van voorlichting, advies en ondersteuning of door het voeren van enkele gesprekken om ouders en jongeren te ondersteunen en gerust te stellen.
- Beoordelen of extra ondersteuning, hulp of zorg nodig is en direct de juiste zorg of hulp erbij halen.

- Samenwerken met professionals uit onderwijs, voorschoolse voorzieningen, jeugdhulp, verloskundigen, kraamzorg, huisartsen en andere curatieve zorgverleners, buurtteams en andere relevante partijen. Dit is zowel van belang voor het signaleren als voor het kunnen bieden van goede en snelle zorg en ondersteuning.
- Adviseren van gemeenten en scholen over collectieve maatregelen/activiteiten op basis van analyse van verkregen gegevens.
- Aansluiten bij de gemeentelijke structuur van sociale teams, als deelnemer of samenwerkingspartner, ten behoeve van de preventieve inzet voor jeugdigen.

De JGZ voert daarnaast het rijksvaccinatieprogramma uit.

Maatschappelijk effect

- De lichamelijke en psychische gezondheid en sociale ontwikkeling van jeugdigen in Drenthe worden bewaakt, bevorderd en beschermd.
- Het normaliseren van zorgen en vragen van opvoeder(s) en jongeren en herstel van de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid.
- Effectieve samenwerking met maatschappelijke partners ten behoeve van het gezin/het kind.

2. Infectieziektebestrijding

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD: ja

Infectieziektebestrijding is gericht op het bestrijden van infectieziekten die een risico voor de volksgezondheid vormen, zoals tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen. Dit gebeurt onder andere door het nemen van algemene preventieve maatregelen en door bron- en contactopsporing. De infectieziektebestrijding kent een wettelijke meldingsplicht voor alle artsen en laboratoria aan de GGD. Hoewel infectieziekten door verschillende maatregelen minder voorkomen in Nederland, blijft dreiging van oude en de komst van nieuwe infectieziekten aanwezig. Om de verspreiding van infectieziekten adequaat tegen te gaan, is uniforme en landelijke dekkende preventie en crisisaanpak van groot belang.

GGD Drenthe voert negen taken uit op het terrein van infectieziektebestrijding:

1. Surveillance
2. Taken in het kader van de meldingsplicht
3. Beleidsadvisering
4. Infectiepreventie
5. Bron- en contactopsporing
6. Netwerk- en regiefunctie
7. Vangnetfunctie
8. Outbreak management
9. Onderzoek

Maatschappelijk effect

- Infectieziekten worden voorkomen, opgespoord en behandeld.
- Inwoners worden beschermd door adequaat handelen tijdens uitbraken.
- Maatschappelijke onrust wordt voorkomen/weggenomen.

3. Tuberculose bestrijding

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD: ja

De GGD heeft tot taak om tuberculose te voorkomen, op te sporen en te bestrijden. Dit gebeurt preventief door screening en voorlichting. Als er personen worden gevonden met tuberculose of als er aanwijzingen van besmetting zijn, houdt de GGD zich bezig met behandeling, begeleiding, bronopsporing en contactonderzoek onder de personen die mogelijk besmet zijn.

Voor tuberculose geldt een wettelijke aangifteplicht. Een arts die tuberculose bij een persoon vaststelt, moet dat melden bij de GGD. De aangiften worden geregistreerd, waardoor goed overzicht ontstaat van besmettingshaarden zodat op elke melding adequaat kan worden gereageerd.

Maatschappelijk effect

- Inwoners worden beschermd tegen tuberculose.
- Maatschappelijke onrust wordt voorkomen/weggenomen.

4. Technische hygiënezorg

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD: ja

De GGD is toezichthouder bij de kinderopvang en tatoeage- en piercingshops. De kinderopvanglocaties worden jaarlijks geïnspecteerd op naleving van de wettelijke kwaliteitseisen van de kinderopvang. Ook worden gastouderbureaus en gastouders (steekproefsgewijs) geïnspecteerd. De GGD signaleert ongewenste situaties, gaat hierover in gesprek met de houder, en rapporteert aan gemeenten. Op deze manier wordt bijgedragen aan een gezonde, veilige en pedagogisch verantwoorde omgeving. Waar nodig wordt actief voorlichting gegeven en worden vragen uit de bevolking beantwoord.

Bij tatoeage- en piercingshops worden controles uitgevoerd op het gebied van hygiëne en veiligheid. De GGD is de vergunningverlener.

Maatschappelijk effect

- De kwaliteit van de kinderopvang neemt toe.
- Gemeenten kunnen op basis van de inspecties op kinderopvanglocaties hun handhavingstaak uitvoeren.
- Ouders (en kinderen) hebben informatie over de kwaliteit van de kinderopvang
- Volksgezondheidsrisico's als gevolg van slechte hygiëne in tatoeage en piercingshops worden beperkt.

5. Medische Milieukunde

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD: ja

Medische Milieukunde houdt zich bezig met de interactie tussen milieufactoren en onze gezondheid. De leefomgeving beïnvloedt op allerlei manieren de gezondheid en kan daarbij nadelige effecten hebben op gezondheid en welbevinden. De werkzaamheden van de medisch milieukundige zorg omvatten onder andere het:

- Signaleren van ongewenste situaties die schadelijk voor de gezondheid kunnen zijn.
- Adviseren van de bevolking over risico's (inclusief gezondheidskundig advies over gevaarlijke stoffen).
- Beantwoorden van vragen uit de bevolking en geven van voorlichting
- Verrichten van onderzoek.
- Adviseren van gemeenten bij hun beleid op het gebied van milieu, ruimtelijke ordening en vervoer.
- Adviseren over manieren waarop de fysieke leefomgeving kan bijdragen aan gezond gedrag.

Maatschappelijk effect

- De gezondheid van inwoners wordt beschermd door de beperking van risico's van milieufactoren.
- De gezondheid van inwoners wordt bevorderd door het adviseren over een gezonde leefomgeving.
- Maatschappelijke onrust over gezondheidsrisico's wordt voorkomen/weggenomen.

6. Seksuele gezondheid

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD: ja

Seksuele gezondheid is een staat van lichamelijk, emotioneel, geestelijk en maatschappelijk welbevinden met betrekking tot seksualiteit. Het is meer dan de afwezigheid van ziekte en gaat om een positieve, prettige en gewenste beleving van seksualiteit.

De GGD zet zich in voor een goede seksuele gezondheid en voor de preventie van seksueel overdraagbare aandoeningen (soa). Er is aandacht voor groepen met een verhoogd risico zoals jongeren, nieuwkomers, sekswerkers en LHBT (lesbische vrouwen/homoseksuele mannen/biseksuelen/transgenders). Er wordt opsporing en behandeling van soa's gedaan op soa-poli's en er wordt (outreaching) seksualiteitshulpverlening en –voorlichting gegeven.

Maatschappelijk effect

- Soa's worden voorkomen, opgespoord en behandeld.
- De seksuele gezondheid van inwoners wordt bevorderd.
- Maatschappelijke onrust wordt voorkomen/weggenomen.

7. Crisisorganisatie Rampenopvang GGD

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD: ja

De GGD is voorbereid om als crisisorganisatie ingezet te worden tijdens rampen en crises. Er wordt gewerkt volgens het GGD Rampen Opvang Plan (GROP) en de crisisorganisatie is opgeleid en getraind. De GGD is verantwoordelijk voor vier deelprocessen van de publieke gezondheidszorg: Infectieziektebestrijding, Medische Milieukunde, Gezondheidsonderzoek na Rampen (GOR) en Psychosociale Hulpverlening (PSH).

De Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (PSHOR) wordt bij een ramp met slachtoffers en naasten. De GGD is zowel in de acute als in de nazorgfase wettelijk verantwoordelijk voor de coördinatie van de inhoudelijke uitvoering van de psychosociale hulpverlening.

Daarnaast biedt de GGD Psychosociale Hulpverlening bij Incidenten (PSHi). Dit wordt onder leiding van een casusvoorzitter, conform afspraken uit het Drentse PSHi-protocol, ingezet bij incidenten met (kans op) maatschappelijke onrust.

Maatschappelijk effect

- Er is een effectieve respons- en afstemmingsorganisatie voor taken van de GGD bij crises.
- Het bevorderen van het natuurlijk psychisch herstellvermogen van slachtoffers van een ingrijpende gebeurtenis door adequate uitvoering van psychosociale hulpverlening.
- Het voorkomen/verminderen van maatschappelijke onrust en psychosociale gezondheidsklachten bij incidenten.

8. Openbare geestelijke Gezondheidszorg (vangnet en advies)

Wettelijke taak: ja*

Taak bij wet bij GGD: nee

Met de vangnetfunctie van de GGD wordt ingezet op het voorkomen van gezondheidsrisico's voor mensen die in een ongezonde situatie leven en daarbij anderen soms ook overlast bezorgen, bijvoorbeeld door woningvervuiling, huisdieren en ongedierte. De sociaal verpleegkundigen ontvangen meldingen over zorgelijke situaties, beoordelen deze en handelen deze af (o.a. door schoonmaakacties).

Maatschappelijk effect

- Gezondheidsrisico's als gevolg van (extreem) ongezonde situaties, zoals vervuiling, huisdieren en onveiligheid worden beperkt.
- (Woon)overlast wordt voorkomen.

9. Epidemiologie

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD: deels

Epidemiologie richt zich op het initiëren en uitvoeren van gezondheidsonderzoeken onder jongeren, volwassenen en ouderen in de twaalf Drentse gemeenten. Op deze wijze worden de gezondheid en leefgewoonten van de inwoners van Drenthe in kaart gebracht. Deze inzichten zijn de basis voor het (gemeentelijk) gezondheidsbeleid en maken duidelijk welke bevolkingsgroepen de grootste risico's lopen en de grootste gezondheidsproblemen hebben.

Epidemiologie evalueert tevens gezondheidsprogramma's en levert een bijdrage aan de overige producten van de GGD. Op basis van gegevens uit onderzoeken worden gemeenten en partnerorganisaties geadviseerd.

Maatschappelijk effect

- Er wordt een gefundeerde basis geboden voor beleid, dat gericht is op bescherming, bewaking en bevordering van gezondheid (ook in geval van rampen).

10. Gezondheidsbevordering

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD: deels

Gemeenten zijn volgens de Wpg verantwoordelijk voor het bijdragen aan opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's, met inbegrip van programma's voor de gezondheidsbevordering. De GGD adviseert de Drentse gemeenten over effectieve en lokaal toepasbare interventies en beleid die de gezondheid van de inwoners bevorderen. Zo wordt een toegespitst advies per gemeente gegeven op basis van de resultaten van de GGD gezondheidsonderzoeken.

Ook wordt ingespeeld op vragen die bij gemeenten spelen. Voorbeelden zijn advisering over het voorkomen van alcoholintoxicatie bij jongeren, het bereiken van een rookvrije generatie, de gezondheid van provinciegrens overschrijdende leerlingen en de implementatie van het programma Gezond in... gericht op de verkleining van gezondheidsverschillen.

Daarnaast adviseert de GGD binnen lokale en regionale preventienetwerken, o.a. Drenthe beweegt en Drenthe gezond, Zorglandschap Drenthe, en het netwerk positieve gezondheid.

Maatschappelijk effect

- Er wordt gezondheidswinst behaald door een bijdrage aan de bevordering van een gezonde leefstijl van inwoners

11. Overige taken

De Directeur Publieke Gezondheid is wettelijk verantwoordelijk voor taken belegd bij de GGD én voor de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).

De GHOR coördineert de geneeskundige hulpverlening tijdens een ramp of crisis, en adviseert en ondersteunt gemeenten en zorginstellingen over hoe zij zich hierop kunnen voorbereiden. De GHOR wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het bestuur van Veiligheidsregio Drenthe (VRD). De GGD is werkgever van de medewerkers van de GHOR.